

Наш Лемко

PIK IV.

Ч. 5 (77)

Львів, 1-го березня 1937.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Зіморовича 2. Тел. 257-87.
NASZ LEMKO, LWÓW, ZIMOROWICZA 2.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після умови.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1'80 зол., Четвертірічно 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

„Учітеся брати мої“.

Тарас Шевченко найбільший поет України.

Роковини уродин або смерті Тараса Шевченка святкує наш український нарід кожного року дуже торжественно. Шевченко своїми пречудовими піснями збудив український нарід з довгого сну і вказав йому шлях до кращого життя. Тому то називаємо Шевченка нашим Пророком і Батьком.

За ті великі заслуги, які Шевченко положив для добра всієї України, шануємо його пам'ять щорічно святочним днем в місяці березні

(марті), бо годі саме припадати роковини його уродин і смерті. Всі культурно-освітні установи на Лемківщині повинні вшанувати пам'ять Тараса Шевченка, зокрема батьки українських дітей повинні навчати своїх дітей цієї Правди, яку голосив наш немирущий Батько у своїх заповідях, що знаходяться в його „Кобзарі“.

Тарас Шевченко уродився 9 березня 1814 р., помер 10 березня 1861. р.

Проч з алкоголем і нікотинною!

Під цим кличем Самоосвітня Секція при філії Т-ва „Просвіта“ в Кракові, урядила в дні 1. лютого ц. р. перші карнавалові вечорниці. Гарно прибрану й освітлену рефлекторами салю Т-ва „Просвіта“ заповнило українське громадянство Кракова, яке дуже гарно бавилося в тверезому стані, забуваючи хоч на хвилину за шоденні турботи. Крім ріжних несподіванок, був вибір королевої краси і вручення нагород. Королевою вибрано Натялку Надяківну, а місто-королевою Ольгу Наєсниківну, обі з Лемківщини. Успіх моральний і матеріяльний випав надсподівано гарно. Моральний тому, що пораз перший в Кракові Самоосвітня Секція — яка гуртує під своїми крилами все українське ремісництво, робітництво і дівчат ріжних заводів — урядила вечорниці без алкоголю і папіросок в продажі в буфеті. Постановлення справи на так високім тверезім поземі завдячувати треба в першій мірі проводова, а саме опікунові Самоосвітньої Секції п. др. Омелянові Волинцеві і голові п. Юркові Голейові. З того приводу Рада філії Т-ва „Відродження“ в Кракові дуже радіє, що її протияльогольна і протинікотинна праця на терені Кракова не пішла на марне та увінчалася хоч вчасті успіхом.

Тому побажаним і вказаним будови, щоб всі українські товариства в Кракові, як і взагалі в краю, пішли слідами Самоосвітньої Секції і вські забави і прийняті урядуючили без алкоголю і нікотини та хоч вчасті причинилися до відродження Українського Народу

Відродженець С. М.

Наш обов'язок супроти української дитини на Лемківщині.

(ЗДОРОВИМ, УКРАЇНСЬКИМ, ДРУКОВАНИМ СЛОВОМ МАСМО ВИХОВАТИ ЛЕМКІВСЬКУ ДИТИНУ НА ПОЖИТОЧНОГО Й ХОРОБРОГО ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОЇ НАШОЇ Й БАТЬКІВЩИНИ!..).

Важкий і відповідальний обов'язок супроти української дитини на Лемківщині, саме обов'язок її патріотичного, релігійно - національного виховання й формування, тягнеться не тільки на її українських батьках, відтак на Церкві й на школі, але він обіймає теж і цілу, українську суспільність. БО ВІД ЦЬОГО, ДО КОГО БУДЕ НАЛЕЖАТИ ДУША ЦЕЇ ДИТИНИ, ТА ХТО ЗДОБУДЕ СОБИ ДОМІНУЮЧИЙ ВПЛИВ НА НЕЇ, ЗАВИСИТЬ ТЕЖ НА БУДУЧЕ Й МАЙБУТНЬ СУДЬБА НАШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛЕМКІВЩИНИ. Відси висновок, що ми повинні напружити всі сили, та доложити усіх заходів і старань, щоби душу цієї дитини здобути й принадати таки для себе, себто для української освіти, для української культури й Української Нації!..

Якоже виконати що працю?... Відповідь така!.. **ТРЕБА ДОКОНЧЕ ПОСТАРАТИСЯ, ЩОБИ НАБУТИ Й ПОДАТИ ДОБРУ, УКРАЇНСЬКУ КНИЖКУ, ЗДОРОВЕ, ДРУКОВАНЕ, УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО ДО РУК УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ НА ЛЕМКІВЩИНІ!..** Чому?... Бо це буде не тільки образуючий та релігійно й національно виховуючий чинник для неї, але це буде також і наймогутніша її зброя проти усіх, чужих, винародовлюючих теїх, які намагалися би пірвати невинну душу цієї нашої української дитини у своє русло, та перемінити її колись на свій послухний знаряд... на яничара проти її власного й рідного, українського народу й Батьківщини!.. А ТАКУ СПАСЕННУ КНИЖКУ, СЕБТО СВОЮ РІДНУ, УКРАЇНСЬКУ КНИЖКУ, НЕХАЙ ПОДАСТЬ УКРАЇНСЬКІЙ ДИТИНІ НА ЛЕМКІВЩИНІ УКРАЇНСЬКА, ДІТЧА БІБЛІОТЕКА, яку знову з черги повинен для цієї дитини створити наш український патріотизм, наша збірня жертвенність, наша національна свідомість і солідарність!

Про відповідний знову й добрий, книжковий і взагалі друкований матеріал, подбають уже наші українські автори і дитячі видавництва, прим. „СВІТ ДИТИНИ“, „НАШ ПРИЯТЕЛЬ“, „ДЗВИНОЧОК“, які з усією похвалою і признання гідною відданістю справі і з посвятою виконують свій добрий національний обов'язок.

Щож дасть добра, українська

книжка й журнал українській дитині на Лемківщині?..

Першазавсе ПРАВИЛЬНЕ Й ПОПРАВНЕ ЗНАННЯ СВОЄЇ ВЛАСНОЇ, УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ, якого не може йому рішучо дати ані не вмюючий цієї мови вчитель, ані теж дивовижна, криничанська трохаївщина в школах. А безспірно є прецінь річчю, що докладне знання своєї матірньої мови, та належна пошана й любов для неї це основна передумовина до збереження своєї національності, та до присвоєння собі й пізнання своєї рідної, національної освіти й культури. ТОМУ В КОЖНІЙ, УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ НА ЛЕМКІВЩИНІ ПОВИНЕН БЕЗУМОВНО ЗНАХОДИТИСЯ СВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ БУКВАР, та свої, шкільними властями затверджені, зглядно цензурою дозволені, українські, шкільні читанки й книжочки для дітей!..

Добра, українська книжка спричинить теж у дитині розбудження її буйної, молодечої фантазії, розвине її утривалість добури пам'яті, дасть попит до науки й охоту до формування, вкличе зацікавлення духовними справами, та ЗАПОЧАТКУЄ У НЕЇ РОЗВИТОК ПІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ І УМОВИХ СИЛ. Така дитина стане спосібна до усього доброго, чесного й позитивного, саме до праці і молитви, до послуху і науки, до належної пошани родичів і старших, до признання авторитету Бога, наставників і законної влади.

Далше!.. Коли вже дитина osiąгає вищий ступінь свого фізичного й інтелектуально-умовного розвитку, тоді ДОБІРНА, УКРАЇНСЬКА КНИЖКА ПРИСВОЇТЬ ЇЇ ТЯЖКІЙ, ДУХОВИЙ ПРЕДМЕТ, свій знання своєї рідної історії, її

знання своєї славної, рідної бувальщини, та розбудить у ній високий ідеалізм, шляхотні пориви до праці й жертви, та благородні почування для її власного народу й Батьківщини!.. Ця чудотворна книжка виробить і утривалість у ній теж свідомість її власної, національної приналежності, та її питомих, національних прикмет і обов'язків.

З черги ДОБРА, УКРАЇНСЬКА КНИЖКА ПОДАСТЬ УКРАЇНСЬКІЙ ДИТИНІ НА ЛЕМКІВЩИНІ КОНЕЧНЕ СКРІПЛЕННЯ РЕЛІГІЙНИХ ОСНОВ ВІРИ Й МОРАЛЬНОГО ЖИТТЯ, навчить її чистої любови до Бога, привязання її пошани до родичів, та ШИРОЇ Й ЖЕРТВЕННОЇ ЛЮБОВИ ДО СВОЙОГО НАРОДУ Й БАТЬКІВЩИНИ. Річчючасно добра, українська книжка захоронить її перед злою лектурою, перед шкідливими впливами зіпсутого оточення, та перед розкладовими течіями й переворотними кліматами сьогоденних часів.

Одним словом: українська книжка та українське, друковане слово влекцять українській дитині на Лемківщині ЗРЛЕ Й ПОЗИТИВНЕ, РЕЛІГІЙНО - НАЦІОНАЛЬНЕ ТА СУСПІЛЬНО - ГРОМАДЯНСЬКЕ ВИХОВАННЯ НА СВДОМОГО, ШИРОГО Й ТРУДОЛЮБИВОГО УКРАЇНЦЯ, спосібне до всякої, чесно й пожиточної праці й до продуктивного, національно - суспільного життя!.. Вони вироблять з неї українця, що потрапить завжди гідно, рішучо й достойно постояти за свої слушні права й закони!..

Вкінці ДОБРА, УКРАЇНСЬКА КНИЖКА ЗМОЖЕ ТЕЖ РОЗБУДІТИ, ТА ВИДОБУТИ НА ДЕННЕ СВІТЛО НЕПЕРЕСІЧНІ УМИ Й ТАЛАНТИ НА ЛЕМКІВЩИНІ!.. Таланти, котрі не раз марнуютьс'я й пропадають під курною, селянською стріхою, а котрі, належнито анкористані, моглиб не раз віддати неоцінені услуги для своєї власної, Української Нації й Батьківщини!.. Тому нехай не знайдеться між нами ані один свідомий і патріотичний українцев, котрий хоч найменшою лептою не причинився би до відчнення обидливих джерел словесної, релігійно - національної, та громадянсько-суспільної культури, освіти й знання для дорогої нашому серцю, української дитини на Лемківщині!..

Практична бібліотека „БАТЬКІВЩИНИ“

Львів, ЧАРНЕЦЬКОГО 8.

1. Повний курс мужеського кравецького крою

Ціна вже з пошт. пересилкою 10-50 zł.

2. „САМА ШИЮ“

підручник, що вчить крою:

а) білизні жіночого, мужського, дитячого і на постіль; б) жіночих суконь; в) жіночих і дитячих плащів; г) хлопячих убрань і дитячих сукончок.

Ціна вже з пошт. пересилкою 8-50 zł.

Висилемо тільки за готівку.

Занедбана ділянка українського багатства

НА ЛЕМКІВЩИНІ.

Наша українська Америка.

Лемківщина, як одна з віток українського народу в загальній структурі подіба до решти — з тим, що природні багатства, зглядом їх експлуатація дуже скуді. Терен гористий, піскувата ґлинка, роздроблена земля впливають на те, що великий відсоток господарств не є самовистарчалний і для виживання родини потреба вкаду зовні. А відки їх везти? Вправді є денеде копальні ропи, головню в коростянському басейні — Ванівка — одначе користи з цих багатств для нашого народу майже нікі. Через темноту селян, їх дезорганізованість — використовують їх чужинці, законтрактовуючи землю під копальні по мішню шийкї ціні. Рвночасно сприваджується до праці в більшість чужих робітників, які приносять зі собою язву для нашого народу у видї всяких соціальних і содово-фронтівських дурманів. Ідея спільноти інтересів всіх робітників без огляду на національну принадлежність, „боротьба“ з капіталізмом дають у вислідї такі блага: При редукції першими є робітники українці, на яких землі відбувається експлуатація ропи, а як працюють декотрі, то переважно як робітники гірних категорій. Борельба з капіталізмом дає такі наслідки, що визиск наших селян і робітників постійно зростає і нема нікого з „братніх“ працюючих, що сталиби в оборонї нашого селянина чи робітника. Нашим робітникам говорять про міжнародню спільність, засипують всякою соціальстичною і комуністичною бідбулою — очевидно польською — бо там вже ділає КПП (Комуністична Партія Польщі), а самі, себто польські робітники, wraz із керівниками фабрик, директорами — які для наших робітників не буржуї-визискувачі — належать до державно-творної патріотичної організації, Стяльця. Цікаве явище цієї робітничої солідарности це й те, що в селі, близько фабрики, є селянсько-робітничі кооператива що ніби вже відповідає їх гаслам солідарности та проте польські робітники не кунують у тій робітничій кооперативі нічого, лише йдуть може три кілометри до другою селю до склепу „стельця“.

Варта будлоби брати нашим робітникам примір з них, не слухати їх фраз, але гядїти за їхніми ділами, бо людину судиться по ділах. Селяни й робітники хоч на своїй землі, будучи матеріально залежними від конунаціональних директорів не маючи при тім жадної сили за собою, яка моглаби протиставитися всевладности директорів, які з адміністраційною владою творять систематовану цілість — покїрно слухають, як пан каже, очевидно в присутности такого директора не сміють аживати своєї рідної мови — і деж тут можна говорити про боротьбу з буржуїми. В селі — як нігде по інших селях — є ще жидівська коршма, що сповняє своєю сумню і знану українському народові ролю. Тисячі пропивають — забуваючи за своїй дітей, майбутність — кидають свій важко запрацьований грїш в кишені веробам-жидам.

В селі учительські сили самі польські — отже наступ з всіх сторін — на дітей в школі, робіт-

ників у фабриці — а ми дивимося на це безнайдно. За те 1-го травня йдуть ті робітники які перші, що визнають робітничу солідарність, червоний „штадгар“ як символ тої солідарности. Це одна шопка, що „усмирює“ ті блага будня.

Можна тут же згадати такий випадок. Заможніші селяни почали старатися, чи не моглиб спільно (як спілка) приступити до експлуатації ропи. Очевидно з тим проектом мусїли піти до одного з директорів порадитися. А він сказав, що буде їм помагати під одною умовою, що до спілки не буде належати ніодня свідомий очевидно Українець. Можуть належати жиди, поляки, може й турки — але українця не вільно. Так виглядає відношення до „братнього“ народу.

Отже українські селяни й робітники памятайте, що ваша справа є справою тільки українських робітників і селян та цілої української нації — а більше нічого.

I. Ванівський.

Визнання до перенесення на іншу парохію.

Москво-комуністи й атеїсти в парохії Мисцова на Лемківщині розпочали шалену нагілку проти своєюго пароха-Українця, Впр. о. Степана Шалаша, законного дуклянського декана, наділеного за заслуги, положені для парохії й деканату, криптопанськими відзнаками за перемиської духовної влади. Це один з найкраших і найбільше солідних і працюючих душпастирів української Лемківщини. Кїрне доходження, перепровадження в дні 25. IV. 1936 р. на припорушення з „Устрою“ проти нього, виказало його повну невинність, та цілковиту безвідставність внесених проти нього обвинувачень. Самі русофіли, переслухавши, заривали під присягою, що бажали би побутися його з парохії — тому, що він Українець, та що хотїли на його місце священника-русофіла, котрий провадив би „русську діяльність“ в парохії!...

Коли за першим разом шукка не вдалася, тоді москво-комуністи — під проводом знаного місцевого провокатора й донощика, А. С., — постановили такі не дати за виграну та припустили поновний, ще сильніший наступ проти нього.

На їх домагання заряджено проти о. декана понове сїдство, котре в дні 26. I. 1937. р. перепровадив проти нього відомий Скасьо, партійний друг „Коронного“ Декана Лемківщини, і в результаті зовим „указом“ з дня 28. I. 1937. р. ч. 121 під загрозою суспенсії наказано о. деканові забратися гегаїно з парохії!...

Проти „указу“, як незаконного, відіс о. декан Шалаш відклик до Апостольської Столиці.

Присилайте належність за книжки і передплату!

Всі листьма й листи адресуйте „Наш Лемко“ Львів, Зіморевича 2.

Не ховайте ніколи грошей по скринях чи за образами,

але пересїлайте їх хочби малим квотами на владкову книжечку ощадности

КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ

„ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

Скарб України.

Над широким Дніпром, на високих
горі

Заховала там скарб Україна —
Скарб найбільший, найкращий над
скарби усі.

Найцінніше, що мала із віна.
І як найвище Добро береже там
його.

Від ворожих очей заслоняє,
Бо дітей це її найцінніше майно
Невгасимий вогонь сам скриває.
І раз в рік, раз один, як царичі
Весни

Наряджає на бій із Зимою
Русалок, в мартову ніч вогонь цей
пала.

Бє подумам, дуною ясною.
Що на небі зірок, на Вкраїні діток.
Кожне ж серце отворене має.

МОГИЛА ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

В кожне серце в цю ніч мартову
русалок

Одна іскра вогню западає,
І ця іскра мала невгасимий пожеж
У серденьках дітей розпалає

Та дає їм найвищий, найкращий
цей дар:
Жар любови до Рідного Краю.

І серденька дітей у що ніч мартову
Цим вогнем розжарені злітають
Над широкий Дніпро, на високу
гору

І в душі там присягу складають:
„Жар цей, батьку Тарасе, що Ти
розпалив,

Присягаєм увесь вік зберігати,
І весь вік, все життя, так як Ти
посвятив,

Для Вкраїни одної віддати!“
Над широким Дніпром, на високих
горі

Дух Тараса радіє — ширяє:
„Україно моя, не впале в боротьбі!
Хто у д'тях свій скарб зберігає!“

Антін Лотоцький.

Нові тягарі.

На що стягається гроші українським гр.-кат. священникам на Лемківщині?

Українським, гр.-кат. священникам на Лемківщині стягнуто з їх платень. 1937 р. квоти парохом по 5 зол. (разом 10 зол.), а завідувачам по 3 зол. (разом 6 зол.). На основі природного й морального права кожний власник є управлений розпоряджати своєю власністю, а тимчасом в „здрую“ — при управі нового, великого „канцлера Лемківщини“ — не зводили навіть вселаскавіше і всемілостивіше на відтинку чека, хочби навіть лише двома буквами зазначити, на яку ціль ці квоти українським священникам стягається. Це тільки певне, що останніми часами не було ніякої нової, урядової редукції місячних поборів, платних прилюдним службовикам з державного скарбу.

Тимчасом знаємо є річно, що т. зв. апост. адміністратор і сама адміністрація одержують місячно до 13.000 зол. на грошові дотації для підчиненого собі Духовенства — і то згідно з тоюж 3) Артикулу XXIV. та з залучником А) Конкордату з дня 10. II. 1925 р. і конвенцією з 1934 р. Часть з тих грошей, себто квоту 100 зол., відсилається місячною до лат. Еписк. Ординаріату в Ченстохові на студійоюч у Кракові гр.-кат. питомців з Лемківщини. При цьому вже після виплатення всіх місячних поборів лишається ще кількост золотих до розпорядности т. зв. апост. адміністратора Лемківщини. Ця квота ще побільшиться, коли взяти під увагу факт, що декотрим україн-

ським священникам на Лемківщині зовсім не виплачувано, згідно не виплачується поборів.

Ніхто, здорово думуючий, не заперечить, що українські священники Лемківщини мають моральне право знати, на яку то ціль обривається їм без їхнього відома і згоди повищі квоти з признаної їм порядочно місячної, службової платні. Вони мають теж моральне право знати,

Здержання дотації за пісню „Боже Великий“.

Як вже нашим читачам відомо, українські греко-католи, вірні в Боську заспівали у своїй церкві після Богослуження в день 20. грудня 1936 р. гимн-молитву: „Боже Великий...“, чому старався безуспішно перешкодити один з місцевих комуніст-москвофілів. В зв'язку з тим Впр. о. декан Михайло Величко, парох в Боську, зістав письмом т. зв. „ординаріату“ зі „здрую“ з дня 18. січня 1936 р. ч. 27. в'язаний до виснення й оправдання.

Одначе це виснення узнано там за невистаряюче, бо з початком лютия 1937 р. здержано Впр

о. Михайлові Величкови місячні побори — так, що він з рідшею лишився без прислугуючих йому законно грошових засобів до життя. Колиж в дні 11. лютия 1937 р. о. декан зажадав в „здрую“ виснення, сам апост. адміністратор сказав, що пенсію здержано йому за співання в церкві пісні „Боже Великий...“ На дальші представлення о. декана, адміністратор казав йому мовчати — по московській засаді: „молчать і не разсуждать“, а відтак приказав йому забиратися за двері!...

Як куримо — то лише найліпші
паперці і тутки
(повноватки)

„КАДИНА“

Української фабрики Кооперативи „Будучність“ в Тернополі

НОВИНКИ.

— † Іван Голейко, смер. директор Окр. Суду в Сяноці й урядовець Н. Т. Ш. у Львові, помер у Львові у віаторок 9-го лютого ц. р., по короткій й важкій недугі, приймавши Найсвятіші Тайни.

Покійний був членом усіх культурно-освітніх та господарських установ у Сяноці й брав у їх діяльності живу й активну участь.

Похорони відбулися в четвер, 11. лютого ц. р. в год. 13.30 з дому жалоби при вул. Курковій 61, на Личаківський цвинтар. В. П. П.

— Коби всі судді такі були.

Перед судом у Чорткові стануло кількох малолітніх хлопців, які з нужди пішли до ліса красти дерево; назбирати хворосту на опал. Один із цих бідних дітей станув на розправу, але хоч як був тріскучий мороз, то цей хлопчина явився в суді босий. Оголошивши присуд, яким обвинувачених увільнено, суддя К. казав босому хлопцеві задержатися в бюрті та після урядуваних пішів з ним до міста й тут з власної кишені кудись йому добрі лаві скарпінки і черевки.

— Побіда постанців в Іспанії. Минулої неділі вечером іспанські постанці після завзятих боїв вперли червоних і заняли найбільшу їх пристань Малагу, що лежить на південному березі Іспанії та має до 160 тисяч мешканців. Здобуття Малаги має велике значіння для постанців, бо це вквітчить їм цілком оточити досі ще не здобуту столицю Мадрид. Крім того взяли постанці в полон багато урядових міліціонерів та жандармів, а в пристані 3 воєнні кораблі. В Малазі мають утворити воєнний суд, що буде судити іспанських комуністів. Деякі члени каталонського уряду зачали вже переговорювати з повстанською владою. Згода з Каталонськею приспішила би кінець тій нещасній громадянській війні.

— З багатства люди дуріють. У Стрижівщині кинулася з мосту до ріки Вислока багата вдова Стаховичова. В плащі, який вона кинула перед скоком у воду, наїшли люди багато доларів. Вона мала також кільканяту моргів свого поля. Причини самогубства ніхто не знає.

— Чи Ви вже зложили даток на українських безробітних у Товаристві „Сила“, у Львові, вул. 3. Мая ч. 10. Якщо ні, то скоро пішіть бодай дрібну депту, бо громада по нитці, бідному сорочка.

— Не знушайтеся над калікою, ані хорими людьми. Невдамо згорі-

ла хата Петра Малаєра в Гломчі, біля Мриговоду, яку підпалив його несповнарозуму брат, голодом морений. Люди кажуть, що Бог так усе карає тих, що другим роблять те, що їм самим немиле. Родина Петра не має тепер ані даху над головою, ані що їсти, тому односельчани і сусіди повинні їм помогти. Те, що діялось з дуреньким, не наша справа, натомість наш обов'язок і християнська любов наказує нам помогти брат братові в біді — хай ліва рука не знає, що права дає! За це Бог буде благословити всіх!

— Окремий відклик до Апост. Столиці в Римі вилася о. д. р. Юсафат Кабарівський, священник у Великій Святковій біля Жмигорода, припінений у всіх функціях уряду й чину. Відклик зладжений згідно з усіми приписами катол. канонічного права. Відповідь ще не прийшла.

— Справа церковного дому в Чорнориках. Кацапські недобитки з Коросна і т. зв. „устроія“ (околиці Риманово) доконче настають на те, щоби церковний католицький дім у Чорнориках, коло Корчина в Короснянщині, дарувати схизматичному московськомуському обществу Качковського. Місцевому завідателю парохії загрожено перенесенням аж до Радошин в Горагичині, якщо він не підпише дотичного контракту даровини.

Байдуже, що всі громадяни Чорнорик противляться такому даруванню католицького дому Обществу Качковського.

Справу відіслано до порішення Апост. Столиці в Римі.

— Ще одна ластівка. На днях одержали всі гр.-кат. священники української Римагичини на звичайній відкритій, поштової картці письмо ось такого змісту:

Сл. Іс. Хр. 28. І. 1937 г.

Отвітньо до розпорядження Орд. Ап. Адм. зь 26. І. 1937 г. ч. 110 поручаєсь:

І. Сейчась отчитати Сл. Богу за недужого св. Отца Папу Пя ХІ; ІІ. Дня 12. ІІ. с. р. вь годовщину коронації св. Отца на литургии взяти екстеню на вс. прошеніє — по замовнонній молитвѣх при виставленнѣхъ Найсв. Тайнахъ отмовити 5 Отч. нашѣ, 5 Богород. Д. вь наміреніи св. Отца, Тебе Бога хвалить, Благословеніє Найсв. Тайнами и многогѣтствіє. — о. Вахнянинъ.

Присилайте передплату!

Отже не Божа ласка й щира співпраця, лише „місійна“ етимологія — це початкове правило і програма „капітальних“ католиків в Оншоді.

— Був би пропав у заметі. В селі Синеві, коло Риманово Ізидна на дешетах Сташканин хлопчина. Нагло завалилася на його гора снігу і придавила. Майже половина села збіглася та щойно по довшому часі видобули зпід снігу на пів неживого малого лещетарика Іого в хаті натерли спиртом і він буде ще довго жити, — лише, щоб не пив шпірттайки, бо від цієї смердючої люди спінуть і завчасу вмрарють.

АМЕРИКА ВВОДИТЬ НОВУ ПРОГІБЦІЮ.

В Злучених Державах Північної Америки громадські культурно-освітні установи заходяться біля введення в життя нової прогібції. Американці є запровадили і привзначили до опору в боротьбі за суспільні реформи. Найкращим прикладом того є довголітня боротьба з невізьніштвом покінчена побідою ідеї гуманітаризму над тісним, приватним інтересом. Боротьба за прогібцію не є закінчена, вона є радше перервана. В найкоротшому часі вона розвинеться наново. Недавно відбувся в місті Клеवलенд в Злучених Державах Конгрес Християнської Абстинентської Унії. Членами Унії є здебільша жінки. Завдання Конгресу була пропаганда за впровадженням нової прогібції. На Конгресі стверджено, що поширений до застрашаючих розмірів зріст нещасливих самоходових випадків, бандитизм, моральне рознуздання американської молоді це безпосередні висліді знесення прогібції. Конгрес вирішив резолюції, які звернено в формі домагання до парламенту.

Найважливішу
господиною
вдоволяє

МИЛО

ЦЕНТРОСОЮЗУ

Ще одне чудовище.

Устрояцький Васьо та його чудотворна печатка!..

Устрояцький Васьо набрав великої самопевности й розмаху від хвилі, від коли став ключарем „руського царства” на лемківське „устрою”... Нічим пок. Гінденбург, нічим Распутін, нічим навіть царі, така це угольна сила, така велика мудрість, такий блискучий розум, така повага!.. Має надприродний дар заглядати в людську совість та відкривати у ній гріхи і провини!..

Всі гріхи „Мазепищез” — то прамом на пальцях числити!.. Всі „руськіх”, — і коронних і некоронних, — запісує до книги вічного життя, а „Мазепищез” до книги вічного осудження!.. Перші будуть церковного католицького дому в

Чорноріках схизматичькому обществу Качковського! Ця чудотворна печатка за всьо відповідає!.. Так принаймніше запевнює Васьо! Отже не українські душпастирі, не вірні, навіть не адміністратор, тільки печатка й Васьо! Чому?! Бо вона „русская” і „православная”, як „православною” є уся „Русь” в голові костаровського маяка, що то позавдав нової „руссіє” порядки й новости в парохії!..

Тепер уже всі відповідали на Лемківщині туй-туй, навернуться, бо Васьо має печатку, котра всіх береже, всіх осячує, всіх направляє. Тож, „разумійте, язичи і покарайтесь”, бо знами печатка!.. Справді нема то, як Васьо, його слава „русская” муарить, його смачна табака, та його чудотворна печатка на „устрою”... А вжежеж!..

Юліян Тарнович.

Історичні пам'ятки в західних Карпатах.

Дуже важною причиною в оселенні західних карпатських окраїн була орна земля, подекуди вже в початках XIV ст. належно викорчувана, або так звані пасіки (від слова пасічити — заводити пасіку, пчоло). Певно знаємо, що перші оселенці займались крім випасу овець, рибальством у гірських карпатських потоках і ріках та рівні, затінені місця в лісі корчували й тут розводили пасіку. Врешті з потребою добування щораз більших і кращих середників до життя, поселенці заводять повільно зо стану пастирів на землеробів, використовують щораз більші простори лісів, як рілніки-пастирі, засівають поле збіжжям, однак первісна назва на це витереблене поле — пасіку лишається досі, та що сьогодні на Лемківщині ніхто інакіше не каже про рілля в лісі, як про пасіку.

Не треба також здогадуватись, що венські Карпати вкривали буйні смерекові, соснові та букові ліси. Безперечно, що ширші гір, горбів, узгір'я були густо залісені, однак долини, яри між горами й ровани над потоками могли бути дуже догідні для рілництва, городництва, або садівництва. Відсі ця значна розбіжність, або радше багате впадобання до рілної культури. У парі теж з ростом населення йде плуг, тверда працювата рука господаря і власника карпатських просторів, що облого від віків чекали на своє належне використання — видирає клатник по клатникові на-пів дикій природі, перемінює краші площі під рівні загони, добираться до нутра Карпат. Ці догідні обставини, як також безмежний необов'язаний нічим простір примановали до себе різних посторонніх — так сказати б — безбатьченків — безземельників, що вони приходили зі заходу в Карпати, відмірювали собі тут доволно землі — і скоро ставалися власниками окремих частин зрідка оселених карпатських сторін. Нічо теж дивного, якщо в старих судових документах находимо згадки про різних власників не лише більшого простору земель, але як власника кількох, чи кільканадцяти сіл.

Хто вони були, звідки прийшли — не легко збагнути. Документи Сандецьких земель згадують про різних осельників, однак годі з цього точно означити, хто вони та з яких сторін примандрували. Також саме імя, приміром Христин, Микола, Мартин, Юра, Павло — вказувало б на те, що ці люди українського походження, бо теж їхня поведінка-життя на це вказує. Чим даліше на захід — тим тяжче розв'язати питання перших осельників. Натомість Сянїцькі землі більше обозначені. Тут крім голого імени находиться призовок осельника.

Урядове спростування.

19 §.

Urząd Wojewódzki Lwowski Wydz. Społ.-Polityczny L. BB. 132/37.

We Lwowie dnia 6. lutego 1937.

Do Pana Michała Tarański

Odpowiedzialnego redaktora czasopisma „Nasz Lemko” — we Lwowie, ulica Zimorowicza 3.

W związku z ukazaniem się w dwutygodniku „Nasz Lemko” Nr. 23, z dnia 1. grudnia 1936 korespondencji pod tytułem „Wid Sianoka po Dyniw” proszę na podstawie §. 19 ustawy prasowej z dnia 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6 z roku 1863 o umieszczenie w najbliższym numerze tego czasopisma w sposób zarówno co do miejsca umieszczenia jak i w druku (czcionkę) zupełnie identyczny z tym, w którym powyższą korespondencję wydrukowano następującej treści sprostowania.

„Nieprawdą jest, że Starosta Powiatowy i Kowiszarz Policji z Brzozowa wkrótce po otwarciu czytelnicy „Kaczkowskiego” w Końskiem pow. brzozowskiego w styczniu 1934 zostali z posad usunięci.

Natomiast prawdą jest, że Starosta Powiatowy urzędował w Brzozowie do połowy listopada 1936, skąd został przeniesiony do Brzeska na takież stanowisko, a Komisarz Policji urzęduje nadal w Brzozowie, nie pozostawał w dochodzeniu sądownym ani też nie był sądownie karany”.

Za Wojewodę: Mr. Bodnar
Kier. Oddz.

Свідомість побідить.

ГОЛОС ІЗЗА ОКЕАНУ.

Український національний часопис „Наш Лемко“ став від першого числа приходити стало у мою хату до Америки. Він уже впродовж трьох років розказує мені про мое рідне село і про другі сусідні села нашої дорогої Лемківщини. Тож не лише я сам став його точним читачем і сталим передплаатником, але ще і других намовив до передплати.

Читаю постійно кожну стрічку; і мало знаходжу таких чисел „Нашого Лемка“, у котрім не було би бодяй згадки про мое ріднине село Вороблик Королівський, про маленьку Ганусю Туляківну, що мов весняна квітка всіх нас у далеких заморських краях своїм спвом і віршиками розвеселює й бажає нам кращої долі.

„Наш Лемко“ приносить нам багато цікавих вісток і новинок, як то наші українські села й люди у наших Карпатах прозивають, будяться за сну, протирають очі й мов стихія пізнають, що вони сини одного Великого Українського Народу та їхня Мати наша „Просвіта“ — підорою їхніх буднів, кружки „Сільського Господаря“, заурокою кращого завтра українських діточок — „Рідна Школа“.

Але водночас тяжко нам тут на американській землі повірити, що на Лемківщині, зокрема в моєму рідному селі Вороблику — хоч там гарно розвинувся кружок „Сільського Господаря“ — живуть ще такі люди, що дають себе обмановати чужим зайдам-наймитам,

панським підлизайбам, тоді, коли не бракує своїх чесних і поступових людей. Це наймити москалі запродають цисті і славу Українського Народу — вони виганяють свідомих громадян з Народного Дому, хоч вони його не будували. Бо Народний Дім у Вороблику Королівському побудували свідомі громадяни, головню односельчани з Америки. Деякі ще живуть у чужині, а декотрих уже сира земля відкрила й лиха доля не дала їм дочекатися і побачити своєї правди в ріднім селі, а треба всім добре знати, що вони тяжко працювали, щоб вивести своїх братів і своє село з темряви.

Якщо тим юдам і розбидухам не подобається культура праці для кращого завтра нашого села — то нехай вони медвежим сном у Гершка під лавою скінчать своє нуджене животиння разом з їхнім пусоголовцем — дарма, що в свіщенничих штатах! — покровителем безбожництва і ширителем агітискав в селі. Там місце для москалів-деспотів і зрадників Лемківщини.

Натомість Ви чесні члени Кружка С. Г. дальше працюйте, усі свої сили присвятить для Ваших найближчих — у честі та при Божих заповідях бережіть село перед лицемірами й фарисеями — а сонце Правди осинить Ваші хати — чого Вам від широго серця бажає Ваш односельчанин **старий Воробець з Америки.**

ВСІ ДО ОСВІТНЬОЇ ПРАЩІ

Наш великий український Геній Тарас Шевченко сприяв своїми безсмертними творами Весну в душі Українського Народу.

Український народ, що переживав тяжку добу панцизничого гнету й вквічної царської московської неволи збудився зо сну та під впливом цілющого корму поезії Тараса став допоминатися за своєї правду, одночасно пізнав Велику Правду, що виведе Український Нарід на ясні шляхи.

І ми Українці на Лемківщині повинні йти за вказівками нашого Пророка. Шукаймо цієї Правди тяжку у нас самих. Заснуймо в наших селах читальні „Просвіти“, щоб добувати як найбільше освіти, подіаймо також про відповідне виховання нашої молоді в Кружках „Рідної Школи“, не забуваймо врешті про піднесення нашої господарки в Кружках „Сільського Господаря“.

Скрізь заснуймо наші українські культурно-освітні товариства, організуймося, щоб гідно і з повною відповідальністю й сміло могли ми сказати: „У своїй хаті своя правда й сила й воля, і несли ти не вигоре на дні моря полі, Не скує душі живої і слова живої“.

ЗВАЛА ТЕБЕ МАТИ...

Сонечко вже сходить,
голос пташчині лунає;
Небозвід у краєсах —
свійом Карпати вкриває.
Шле свої лучі між наші діброви,
Надію й щисту у дарі!
Воно голосить Лемкови:
Від віків свої лучі даю тобі,
А ти обездолений сину мов у гробі.
Пробудись сину, час встати,
І своїй Матері честь віддати!
У всімадцятому році
Зваля тебе Мати.
Щоб штов кайдани з Неї зрівати.
Але ти був глухий, незрячий —
не чуя ридань рідної Неньки,
Потерів долю, край ріденський.
— Червоний кат кров її спиває,
Жорстокі бичуть у степу живих.
Викриє, чинить з хати
мерзеві кришнічки онучі,
Спінає там, де блистять ясні лучі.
Береже славу козацького роду,
Добуде Україна велич і свободу.
Недаром каже пословиця,
народни примовка:
Прині зорт біса,
понесять і вовка.
Гриць Палиця.

Доходження проти радника Ап. Адм. — Українця.

В дні 8. лютия 1937 р. Впр. о. Корнило Кузик, почет. крилошанин і завідатель Дальової, перевів — на припорушення з „Устроєня“ — карне доходження проти наймолдшого радника Апост. Адміністрації — українця, Впр. о. Степана Ядловського, пароха в Полянх Суровичніх. Доходження дотично прохання священників риманівського деканату до Апостольського Престолу за усуненням „короиноного дзекана Лемківщини“, котрий зажадав за це слідства й вимірення кари так проти Впр. о. Радника, як теж і проти прочих священників, що підписали скаргу.

Про зладження, підписання й висилку цієї скарги до Риму доніс

негаймо — після прийнятого звичаю — „короиноному дзеканові“ в Оншо-ді знаний, лемківський „Азеф“ Бартек Заблоцькі з Волі Нижньої Кажуть, що справу цього доходження, та його незгідности з церковним правом, будуть розглядати Найвищі Церковні Власти...

Уживайте лише пастри

Е л е г а н т

до черевиків і ШВАРЦУ до чобіт
виробу української хемічної фабрики

О. ЛЕВИЦЬКА І С-КА

ЛьВІВ, КОРДЕЦЬКОГО 51.

ГРОШ.

Банки продають — купують,
доллари ам. 5.28¹/₂ 5.26
доллари фр. 5.28¹/₂ 5.26
франц. фр. 25.54 24.68
гул. (данц.) 100.20 99.80
кор. чеські 115.84 115.00
марки нім. 123.00 119.00

Шукаймо способів рятунку.

Куди не обернешся, всюди почує одне й те саме: на Лемківщині біда, Лемківщина це найбідніша країна, рятуймо Лемківщину і т. д.

І хоч не хоч, мусиш повірити, що такі біда, бо прямо вмовлять в себе мов у жидя херобу.

Лемківщина це переважно хліборобська країна; земля тут неврожайна-каменста, одначе головний напрям господарки це управа рослин. Кожний господар знає, що на його полі, коли його добре погноїти, буде бароably, опісля ячмін та овес, а додати „жужал“, то це буде сняка така коношина.

Знає це кожний від „няня“, „дяньо“ від „діда“ і т. д., але ніхто не хоче ту „систему“ змінити та щось нове вводити.

Так управляють господарі половину, деколи менше свого поля, бо решта це „цярки“ і жужитки.

Наша приповідка каже: „лема жужиточної речі на світі“, отже видно, що з цих жужитків можна теж мати користь.

Спитаєте, яку? Це вже залежить від нас, і від рода тих жужитків. Є ріжні жужитки, котрі ріжно можемо використати.

Зачім від тих мокляків, що декуди тягнуть вдовж рік і потоки, там ніяка культурна рослина не росте.

Знаємо одно село, що з таких мокляків не хотіло платити податку, аж як уряд на свою руку засадив там кошкарську лозу, тоді і побачили, що за продажу лозу можна й податок заплатити й ще гарний зиск лишається. А чи мало є таких мокляків? А богато там є ласи? З котрої ми могли б виробити ріжні гарні речі та мати заробток? Мало таких можна стрінути.

Декуди є гарні площі, на яких хіба діти камінчиками бавляться, та які аж протряться, щоб на них закладати рібні стави, і тут годувати і для себе, замість жидьського „седелца“, смачну пісну рибу, і з продаж гарний гріш на всяку потребу.

Дальше як приглянемося нашим полям, тим межам і берегам, на яких пишнотються: бодяки, терня та інше хабазя, запитаймо себе, чи нема корисніших рослин? Є! Лише треба їх звести.

По межах, де є досить землі,

замість терня, яворів і т. п., посадажуймо овочевих дерев та кущів, щоб бодай для себе мати овочі.

Найгіршою перешкодою в т.м. є „сусідські діти“, тож, де лише скажемо про плекання садів, то чуємо таке: „ага, буду садити для людських дітків“. Таже й ця дитина всього не зійсть. Якщо кожній засадити свої жужитки, то діти їли би до сходу та були би здоровіші; а це грошенята були б у „хиякі“, а то зайти у перше ліпше літнице, й запитати торговця овочами „звідкі ви“, то аж вам дивно стає, що він „неборак“! Іде по кільканадцять миль. Це йому сплатиться, а нам, що маємо літвища під носом, чомусь то непоплатне.

Де не можна садити овочевих дерев, там ідім з кущами агрусту, порічюк, тернової рожі, котру можна дуже добре збути.

Звернемо увагу також на управу ліничого зілля, котрого у наших горах є досить, а платиться за нього добре (в тій справі інформуватись у: „Сільського Господарств“, Львів, Ринок 10/II, або в Кооперативі „Зелюцентр“ Львів, Руська 3/1).

Дальше це наші славні „цярки“, толоки та зруби повні шів і гадуза, котре не маємо часу вичистити, засадити новий ліс, бо спішимося витинати решту ліса, щоб парові жидьські тартаки не збанкрутували!

Приїде часна весна, рілля ще мокро орати й пильної роботи нема, візьмим „длашохову борону“, та зрівняймо ті купини й добре зборонуймо рілля, підіймо бодай „кайтном“ (добрий є також деревиний попіл з гноївкою), засіймо мішанку трав, а будемо мати краще сіно; спробуємо по кусникові так управляти продовж кількох років, а побудемося чарівницю, що мовляв, забирають нам молоко.

Найгірші жужитки це є ті всі „жбюри“, „пумірки“ і т. п., на котрих росте хіба ялівець (його орочи також продають) та дуже малі п'сна паша. На тих жбюрах урива неможлива, але в інших краях використовують такі площі на випас худоби, головню овець і кіз. На Лемківщині на це дуже малу увагу звертають, хоч кожний признає, що вінця є корисна. А скіль-

ки вона булаб корисніша, якщо влятися би за раціональну годівлю овець, виріб і збут сирів через свою кооперацию.

З всяки наші ткачі робилиб нам сидні і гарні сукна й ми не булиб змушені купувати „жидьські ляхи“.

Якщо згадати про розвідку кіз, то відразу побачите різем'яні лиця, бо „коза то ганьба“; але не всидаються кіз інші народи, та у своїх горах годують їх і мають з них гарний дохід. Так само у нас ті остворіня поплачувались через своє молоко, котре є лічидне на божити й за котре хорі дітники дуже дорого платять.

Розглянувши коротко ті справи бачимо, що ми на Лемківщині маємо джерела доходу, тільки наразі їх легковажимо собі, та не хочемо над ними подумати; натомість рубаємо останне дерево, не ліщаючи своїм дітям навіть на підванити до хат.

Застановімся над тим, чи не ліпше булоб шукати тепер інших джерел доходу, а ліс хай би підростав? Чи аж тоді будемо думати інакше, коли нам вітер піском в очі дутиме, а на опал будуть нам ті самі жиди вугіль доставляти?

Знаймо, що до Америки не поїдемо, тож Америку, собі та своїм дітям мусимо отворити осьтут, в наших горах.

До того потрібно нам лиш охоти і знаєць, яке можемо набути у книжках, часописях та у своїх господарських товариствах, яким у нас є „Сільський Господар“, Михайло Ревак, (Далі буде).

ДАРУНОК УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ ІЗЗА ОКЕАНУ.

Передаєтниця „Світа Дитини“ Леся Кучер, донеча о. М. Кучера, українського пароха в Карнеї, пише гарного листа до „Світлика“ та зарезком персилає 50 ам центів для „С. Д.“, які передплату для одної дитинки на Лемківщині, що любить читати по українськи. Передаєтниця має бути в найдалій закутні Лемківщині. Там в Америці є також такі діти, що слова „дем“ не покидають, вони є українці, гарно грають представлення і декламують українські вірші. Цього року відграв „Святий Миколай“, Марії Пеленської зі „Світа Дитини“ дуже гарно.

Леся Кучер персилає шпирі подороження всім українським дітям у Лемківщині Ізза моря широкого.

Нашим читачів у Шляхтовій просимо подати нам адресу української дитинки, що буде одержувати „Світ Дитини“.

3 наших сіл і міст.

„КОРОННИЙ ДЗЕКАН В ОПА-РАХ.

Українські священники риманівського деканату внесли прохання до Апостольської Столиці о дегретацію ославленого „коронного дзекана Лемківщини“ в Ошоді. Прохання умотивоване канонічними причинами — з заподанням конкретних фактів і свідків, котрим „дійня“ коронного дзекана, що затрокують цілий риманівський деканат і Лемківщину, є добре відомі і знає. Є дай, налятєся, що Найвищі Церкви Влади підуть на зустріч потребам Українського Духовенства Риманіщини, та що його річево узасаднене прохання позитивно полагодыть.

Річ зрозуміла, що „коронний достойник“ з Ошоду, котрий тут кожником надго багато розтопленого й гарячого сала поналывав за шкіру, кидаеться тепер на всі боки, як опарений. Хотів би ще рятувати себе, чим ще дасться, своєю коронну повагу. Одначе дарма!

НА ЛЕМКІВСЬКО-БОЙКІВ-СЬКОМУ ПРОМЕЖОК.

Староство в Лїську знову забороноло оснувати читальню „Провсвіт“ в Рїнії. Це четверта вже чергова заборона в останньому піроці. Подібно староство забороноло оснувати читальню в Луковім, Середнім Великім і Вільшаніві. Позволено лише в Хрєві.

Зокрема забороноло відограти читальні „Провсвіт“ в Лукавіці аматорську виставу п. н. „Вифлеємський вертеп“, читальні „Провсвіта“ в Гошові „Ганка большевичка“, читальні в Яловім „Вертеп“ і читальні в Устріках долишних „Ми йдемо в бій“.

Плоди нормалїзації, як бачимо дуже буїні!

БАНДРІВ НАРОДНИЙ.

Кружок Рїданї Школи в Бандрові Народній, мабуть одинокий в лїському повіті, скромно та гідно відсвяткував пропамїтну річїшню 22. сїчня 1918 і 1919 р. В присуствї 50 членів М. Білоухий виголосив вміло опрацьований реферат про значіння золотом і кровю вимержанн, незабутих днів нашої славної історичної бувалєвщини. Другий реферат виголосив М. Пїзнак. Свою палку промову за-

кінчив він закликком до посиленї жертвенної й творчої народної праці та додав усім кріпкої віри в краще українського народу. Свято закїнчено двохвилинною мовченню в память полеглих борців за волю України та національним гимном.

До відсвяткування цих роковин гідно причинився також М. Шермета.

На маргінесі цього свята, із бодем мусимо згадати про наше сучасне село Мишанець, повіт Турка, що колись вело славу національну працю, а тепер скомуїнувалося.

Чи ж не сором вам, що ви повірили ріжним платним зайдом на нашій землі даштуете память Тих, що за вас пролягли море крові. Схаменїтьєся, щоб каїття не пришло за пїсно! До цього звуть вас такі ваші ширї брати. **Бандрівї.**

СВЯТО „КРУТ“ В УСТРІКАХ ДОЛІШНИХ.

В дїні 30-го сїчня ц. р. в годїні 8-мії веч. читальня „Провсвіт“ в Устріках Долишних уаштувала свято „Крут“. В програму свята ввійшли: Промова Леся Кюлоса, піснї „Колї ви змиралї“ й „У двї парї несуть мари“ бравроно виконаї читальняним хором під вїлою управою Іринї Далчївської, декламації М. Луковича й Івана Хлїсти та кінецьє слово голови читальні Осипа Платоша.

Свято це пройшло із великим успіхом, при сїнучастї всієї свідомї й zorganizованї молодї міста.

КІНСЬКЕ, ПОВ. БЕРЕЗІВ.

На Іордан відограла аматоря при читальні „Провсвіт“ ім. Маркіяна Шашкевича в Кїнській вїставу п. н. „Орендар у клопотї“. На генеральній пробї було багато молодї та на самїй вїставї сая була по березї заповнена. Найкраще відограла свою ролю Анна Середницька, Осипа, Володимир і Іван Возничка. Дохід був вдоволяючий, моральний успіх надсподїваний. Одна лише бїда, що не маємо ще власної домівки, тому тяжко приходиться одержати дозвіл в д місцевого солтїса. А нїде правди діти — панове солтїси дуже сьогодні гонористї!...

РЯБЕ, КОЛО БАЛИГОРОДУ.

Рябе будитьєся зі сну, хоч до 1935 р. не було в селї аїї школи, ані будької культурної устаної. Шоївно 30. сєрпня 1936 р. свїдомї господарї оснували Кружок С. Г. Вислалося 54 членів, тепер провід дбає за Українські книжки. Наш парох о. Чайківський давав в Кружку два відїти про годівлю пїлї і наше господарство. Одна бїда, що дївчата і жінки в Рябїм сторонїть від Кружка наче їм не треба освіти. Правду кажуть старї люди: „У нас, читай, бо без науки власний розум нїде!“, й така жінка замїсь стати пїлїорою господарки — хочби їй чоловік був свїдомий, то вона своєю глупотою все догорїлий повервертає. А нам треба свїдомих жїнок!

ЗАВАДКА РИМАНІВСЬКА.

Тепер зима і в наших горах маємо ріжних мисливих. Однї полюють на дичину, але другї стають загавнячами, бо вони такі вїдвжїтї, що волють ізза плота стрїляти. Не думайте, що неабїжний стрїляць господарїн Фу і Чила. Він вже четвертий рік нїкає як жаба й свої пїюцорайки вилыває як теля на мальованї ворота, в сторону нїшого українського, приходського дому. Він навіть не має часу припилькувати кооперативн. де „геройські субєкти“ захлїстуються від денатурату і за чуби себе водить. До того ще намовляють шкїльних дїтей, щоб крали своїм родичам дрова, бо в кооперативї зимно пропийнїякам!

Господїне мисливий — дїти знютьє добре, чому обдаровуете їх кривиникою „газетою“ та вашими „славними“ оповїданнїям по дошївчїкї „хорошї“ в календарї.

Лише вважайте, щоб вєча „дїчена“ голова в тї холошїї не застрїгла.

А хочете полювати — гайда на вовка, мєлєвда їй лїса. Ше за те напетесь „кураціонїї шпїрїтгайчїк“. Еї, бо добра, куме, зорївка...

ПОДЯКА.

За щоденну ширю й жертвенну помїч в часї могого 6-тї місячного побуту в сучасних арештах, складало гарячу подяку Всім Громадїякам і Громадїям Устрік долишних.

Зокрема дякую за святочнї дарунки, за неабїжнї пїлї-теремнї Сант-вєрїнїї калєдї і її шедрїку та за спеціальну опїку й незвичайну помїч поїменно дякую Величїлановому Панству Вїлпїшчїкам і Лїпчїнським.

Ярослав Пришляк,
освітній інструктор.

НЕЗНАЙОВА БЛЯ ГОРЛИЦЬ.

До нашого села приїхавши аж з Волища православний батюшка й похажав у селі з колядою. Зайшов до одної хати та тут застав саму газдиню з малим хлопчиком, бо господар пішов до ліса по дрова. Батюшка покropив хату й жінка принесла йому вєса, бо такий в нас здавня звичай, що за коляду і водосвяття дають вєсє.

Але батюшка зажадав ще крім вєса пів золотого та почав хрестом бити по лиці безборонну вєвїсту, аж до крови. Нічого не помагали запевнення бідної жінки, що як лише її муж верне з ліса — зараз дасть йому того нещасного пів золотого. Але розлючений батюшка дальше торгав за однією жінку, поки вона зі страху не втікла до сусідів. Таких то понасила спасителів москалів до наших сєд, що за пів марного золотого вживився би забити безборонну людину. Гарні часи... з православними комедіянтами.

ПОЛЯНИ, КОЛО КРАМПНОЇ.

Свідомо лемківська молодь села Поляни, короснянського повіту, хотїла на день 7. лютия ц. р. улаштувати забаву з танцями та дєхид призначити на добро греко-катої церкви і в тїй ціли вєнесла прохання до староста в Коросні про дозвїл. Мимо того, що письмє до рєчучено зарядови гміни в Полянєх ше 30. сїчня ц. р., отже тяждєнь наперед, все таки аві на означений день 7. лютия, аві пізніше не було дозвєду. На запити в гміні, що сталося з нашою просьбою, відповіли, що старосто не дає дозвєду, бо просьба не була остємплована.

Знаємо, що просьби підлягають остємплованні, але знаємо теж, що читальня Качковського все дїстає дозвєд на забаву, хоч нікіли просьби не остємпловує, та часом за зібранї гроші члєни пють денатурку.

Вже зараз по вєсенні нашої просьби дєкї люди зїд стєгу „Качковських“ запевняли нас, що дозвєду напевно не дїстанемо — мабуть наперед знали. І ми сумнїваємось, чи наша просьба взагалї дєсь була. Нєраз ми робили забаву і старосто все охоче нам дєвало дозвїд, а тепєр нараз треба спєлїв.

Нєслїдом того молодь вїдрєклася забави з танцями, хай гацують „Качакоськї“, а ми скла-

Свїдомї українськї жінкї за океаном: Марїя Яремчук і Олена Хомова.

дїємо 10 зол., а самє 5 зол. на дар „Просвїтї“ й 5 зол. на „Рїдну Школу“.

Дуже дякуємо тим, що навчили нас, де маємо дати свїй тяжко зарпачований грїш, і тим, що навели нас на добру дорогу. Бо ті грїшї пїдуть для нас, для наших грядучих поколїнь, прискорюючи наше Величєвє Майбутнє.

Свїдома молодь.

БІЛА ВОДА, ПОВІТ НОВИЙ ТОРГ.

Писав недавно „Наш Лемко“ про наше село, але не про все гєдав. Тому мушу написати про одну велику хибу бїловодяни, а самє, що в нас дуже паложку пють. Ми сєсляни так зжились з цїєю привичкою, що про пїянство в газетї ніхтє й не гєгадав словом. Тимчасом алкоголь в нашому селї вєвластиди панує. Нємає нагоди, чи вєрєстину, чи свєта якї, чи вєсїля, щоб не було алкоголо. Ми бїловодяни так привикли до паншизняних звичаїв, що годї нашим людям від цього налогу вїдзначїтїсь. Забывають наші люди, що тратьє здоровля й грїшї, а в ролїні повстають бїйки, свєрки, пролєси. Буває в нас такє дїво, що як справляє хтєсь вєсїля, то купує горїлку й хлєпїв (а в нас ті хлєпї називають вїном) в жидївськїх коршмі за 300 зол. наймєнше. Багатїші люди витрачують єсь більше. Натомїсць на потрібні вїдаткї, то наші сєляни скупляють, купити книжку, газету, то трудно людей намовити. А тимчасом жид-

кєршмар не такий: вїн гоївовї продєсть хлєпїв, солєно заробити на тїм, але за це мусить мати своєю жидївську газету, бо вїн мусить знати, що в свїтї д'єтєся, аві подїї, якї вїдбуваютьєся — його не зискочили.

На нещастя наше знайшовєся у нас, таки наш „русин“ Яхим, який зробив спїлку з Алеком-жидом з Шавниці й закладають собї „вївнєвєж трункуф“. Молодї хлопцї, срдєдомїше є обурєні поступком Яхима, що давєся жидовї-панцї взятї на хитростї й заложив їз ним спїлку. Вони радять йому й „Алекєв“, щоб собї коршму перенєсли на Сїглу, бо в селї не допустять до цього, щоб люди розпєвєдалиєся. Нашї хлопцї знують, що молодь українська борєтєся з алкогольєм безоглядно. Наша молодь в Бїлій Водї знає, як то хлопцї натєрли чуба пїяковї солїсєвї й рєдним в Трухановї коло Сколєного.

Алькоголь і тютюн — це отруї, якї затроують лєдськїй мозок, вїдавують вїдемно на розвїлї гїлї й душі людини, тому на українськїй землї не смїє бути пїякї. Крїм цього радимо Яхимовї: зїрвєтє спїлку з жидом, бо жид його вїкористає й пусить з торбами. А шкода, щоб наших людей вїкористовували пїякї-жиди. Тому вєсєди творїм є варєтєти, крємпнїші, попарїймо свїоїє при закупах, а уникїймо жидївськїх пїяков, бо вони вєже дєсятє часлєсєлєсє нашої кєрєвєвїцї.

Думаємо, що ці слова невєрнуть нерозумних зї злої дороги. Врїмо, що наші сєляни вїдвїхнуть вїд пїття жидївськїх хлєпцєв, гєрєстануть вїдавувати грїшї жидєв та не будуть гєдовувати жидївськїх бахурїв, тїльки ми будемо працювати мїж свїоїми на свїоїх вїкончучої клїч „свїд до свєго, пє свєоє“.

Свїдомий мїсєвїй.

„Народна Торговля“

В С Я Н О І

поручає

члєнам, коопєративам
і приватним купцїям
споживчї й колєонїальнї товари,
насїння господарськїх рослїн
і трав.

ЧОРНА ВОДА, ПОВІТ НОВИЙ ТОРГ.

Як читаєш „Нашого Лемка“, то там можна вичитати завжди щось доброго або й сумного про різні села на українській Лемківщині, та про нашу Чорну Воду ніколи нічого. Живемо ми собі серед прекрасних гір на вісяноку хлібів так, як і наші діди та нікому з наших господарів не приїде до голови, щоб якось змінити це все на краще. Господаримо по старому. Як трапляється нашому чоловікові якийсь зарібок при роботі в лісі, або при зв'язці метрів (дерева) до Шавиці, то рідко коли оберне на добру ціль. Бо завжди під рукою знайдеться жид, затягне „на одного“ й так протрачують марно наші люди тяжко зароблений гріш.

Тому свідоміші в селі ті, що читають газети, вони повинні почитати других, що в коршім при жидівському шинкаві не здобудемо нічого. Натомість селянин наші повинні як найбільше читати українські газети, книжки, — господарі здібніших дітей повинні посилати до шкіл: до ремесла, до торговлі, до гімназії в Перемішлі. Бо ми musimо мати своїх ремісників-фахівців. Пощо наші діти мають їхати по чужих краях на зарібок, як то ми можемо мій своїми на своїй українській землі добре вижити, а натомість хай наші півки-жиди цукають хліба по Аргентині, Бразилії, Мароку.

Подумайте над тим господарі-чорноводяни та разом всі до народної, спільної культурної праці! Не в шинку ваша доля, але у ваших руках.

Свій.

КРАМНА, КОЛО ЖМИГОРОДУ.

Наше село Крамна опередує агітації за переходом на православ'я. В нас нема тепер ані одного православного, хоч було їх кількох; не могли вони zorganizувати більшої сили, щоб вибудувати свою часовню (каплицю). До нашої парохії належить ще друге село; в нім є більше як половина православних. Вони мають власну часовню, вибудовану за американо-ськ. долари. Хоч у нас нема ні одного православного, зате є один баптист-сектант. Вже від кількох років ходили чулки, що наш громадянин Крохта є баптистом. Жин він собі за селом зі своєю жінкою. Раз прийшов він до української крамниці, де люди часто сходилися, щоб перебути вечір у товаристві на розмові. В нас була чи-

тальня „Просвіти“, але її розв'язав староста. Крохта признався, що є баптистом і сказав, що різав сяку на Різдва. Це викликало в цілій селі велике невдоволення. Від того часу люди ставилися ворожо до нього і ривчосанно зачали переконувати його, але надармо. Люди зачали говорити про баптиста, але пристаючи на баптизм ніхто й не думав. Кожний говорив, що він у католицькій вірі вродився, тієї віри були його родичи, то і він в тій вірі мусить змерти.

Одного разу наряд по Богослуженні в церкві зиншовся до крамниці. Прийшов там і той баптист, щоб агітувати. Люди, котрі не хотіли слухати тієї агітації, і з огляду на присутність дітей, казали йому мовчати. Але баптист не слухав того і говорив далі, хоч йому грозили, що викинуть. Врешті одному терпачка уврлася і схопивши його хотів вивести на подвір'я. Але в тій хвилині баптист повалив того чоловіка на підлогу і зачав його бити, куди попало. Та інші не дали того чоловіка бити, схопили баптиста і вивесли його на подвір'я, де він ще дуже опирався, як тільки міг. Коли побачив, що вже не дасть ради, побіг на постерунок поскаржитися командантові. Але командант вигнав його з постерунку і казав більше не агітувати.

На тім же не кінець. Баптист не перестав агітувати, за що дістав гроші. Ось одного дня дістав він з почти пакунок, а на другий день діти його принесли до школи якісь книжечки і роздавали даром іншим дітям. Коли діти привнесли до дому ці книжечки, родиті навіть не читали їх метали в піч.

До Крохти приходять баптисти з інших сіл, як з Лабови, Яв'ра з цільми родинами. Я спитав раз баптистів, в що вони вірять. Відповіли мені, що вірять тільки у св. Письмо, а св. Церкву відкидають.

Отже тут є головний блуд віри баптистів і всяких сектантів.

Церковні брокати, борті, френдлі, панамі і нитки Д. М. С. до вишивання фелонів і фан, готові фелони, фани, пакуки, хрести, чаші, дзвони, прапори для церкові і відзнаки, евангелія і прочі новітні книги, образи і образці, світло і кадильо

купуйте й замовляйте в українській кооперативі

„ДОСТАВА“

у Львові, Ринок 43/Л.
і в її склепах: у Львові, Руська ч. 20.
в Перемішлі, вул. Косцюшка ч. 6.

Купуйте тільки

найкращі шевські кілки

ДЕНДРА

Фабрика

у

Львові

вул.

Потоцького

ч. 85 а.

В сусіднім селі Лабова при громадянських виборах хотів баптист щоб його вибрали на солтиса, але люди не хотіли. Наш селянин, що возить почту з міста до нашого села, мав нагоду бачити, як лабівський баптист вибирав гроші. На почті люди переконуються, що баптисти за віру беруть гроші. І тепер вже ясно, що ті люди за гроші продають душу і прадіду віру та переходять на іншу, щоб діяволу служити, а не Богу.

Блудний син.

Сценічна картина в 3. діях написана М. Приймаком, видання Михайла Таранка, Львів, Зіморочна 2.

Старенький Юхим має двох синів старшого правдолюбного Захара й молодшого ледокудуха Матая. Мстай під впливом цих товаришів домагється від свого батька своєї часті, забирає її та йде в світ. Скоро прогріваюче батьківський гріш й ані синопас страшенно б'уде та біда приводить його до каяття. Вертег одбериш, виголодилий, до свого батька і просить прощати його за наїмита. Батько справляє гуню гостину, бо син повернувся. В домі старенького Юхима велике свято, бо Господь повернув блудного сина на праву путь.

Мимохіть насувається думка, як багато блудних синів годув наше село нашої Лемківщини. Оцей шукає собі інших Богів, бо він — мовляв — усі розуми посяде — другий полетів зі скаргою на свою душу, що вони на Яворині українську плетку сплели. Тамтой копає для дід кооперативу, бо кола половина його луку, знов інший рідний матері святі образи з хати викладає, бо черешний с'яна ніх йому в руки подає. Тамтой рідного старенького батька з хати проганяє, бо він тепер газда, а ця молодий панянає себе, бо її муж тяженько за морем під землею працює та гріш посядає; а тамта дітей своїх молити не намагає, бо вона пані вельможна; ще є такий, що засліпдений у своїй гордості стигиє на невинних людей, з горбани хоче всіх прагнути, щоб він не вези народ до правди. А назвиська тієї блудний син — скрив' відомі.

Кожній аміт, кружюк, кожпа парохіальна бібліотека повинна закупити цю вартісну, виховну книжечку та негайно дати виставу, щоб вона греблю ставала перед залівом для її поганства на Лемківщині. Шила за 1. пр. з поштою 2 ал. Замовляти: „Світ Дитини“, Львів, Зіморочна 2.

ЖЕРТВИ.

Читальня „Прогрив“ в Порубах на У. крайських видавала 3,30 зл.
Коледя Рідній Школі в Бонаріці 26,65 зл., збірка переведена Олексією Ленкою 4,20 зл., гроші вислано до Р. Ш. Львів.

Свідомо молодь з Полян, коло Крапної Матрону Т-ву „Прогрива“ 5 зл.; „Рідній Школі“ 5 зл.

Гості на христинах у дочці Ф. Цісаньського в Рибіч, к. Балнгорода на Р. Ш. 1,60 зл. (вислано просто до Р. Ш.). На забаві в хаті Федора Сохавчака теж у Рибіч свідомо молодь на заклік П. Цісаньського збирала на Р. Ш. 1,27 зл. Збірка записана в збірковому листу. З того приводу повинні скрізь у Лемківщині в часі забав пам'ятати про „Рідну Школу“ і „Прогриву“ та це буде найкращий доказ свідомості.

Замітка: За гроші, які прийшли не на нашу адресу, з призначенням на передплату „Н. Л.“, або народні цілі — не беремо відповідальності.

ЛИСТУВАННЯ.

Вп. С. Старух у Годуцькому: одержав передплату від брата Михайла Старуха з Торонта, гроші переслав В. І. Челюк. Привіт.

Вп. Олекса Капустинський в Нью Брет.: має заплачено по кінці 1937 р. Гаррад.

Вп. Дмитро Фенканяч в Пасайку: Передплата буде заплачена по кінці 1937 за Нашого Лемка і „Дитячу Бібліотеку“. Широ дякуємо і здоров'ям з Рідних Сторін.

Вп. Василь Гоць у Фолоші: одержав щорічну передплату з Америки від громадянки Анін Рак і в дарунок „Дюжину“ висторію Лемківщини“. Також Василь Смарж у Фолоші одержав дарунок від громадянки Анін Смарж „Дюжину“ висторію Лемківщини“, та Михайло Смарж щорічну передплату „Нашого Лемка“. Врешті громадянка Матрона Майданя з Бостону переслала дарунок для Братових дітей: „Дитячу Бібліотеку“ на 1937 р. і часопис „Наш Лемко“, на адресу Вп. Теодора Павляк також у Фолоші. Всім Вісокошлюбним Дюжодіям шлемо наше братнє Боже заплат і кріпін в здоров'я!

Вп. Осип Гриняк Шляк: Чи одержали Ви всі череду?

Вп. Предплатнички в Рестоці В.: подали ми скріпку до відповідного поштового уряду. Привіт. Здається, що вже більше не буде часопису проплатити. При цій нагоді звертаємо увагу на наш соціалістичний у Горлівщині, що не даруємо ні календарів Р. Ш., ні ми вислали наші предплатникам та які не віддали до наступного року. Радимо по добрій волі не тепер відати їх нашим адресатам. В протинному разі справу передамо до суду, бо це зветься „крадіж“. А хочете свою хату прикрасити календарем Рідної Школи — то не забирайте їх нашим читачам, але чесно подбайте про такі календарі. Ви й на те поставовлені, щоб пильнувати ладу!

Вп. Теодор Гаталевич, Котань: до кінця 1937 буде одержувати „Світ Дитини“. Гаррад.

Вп. Ганусю Тупінувичю повідомляємо, що вірничі гарні та як будемо мати більше вільного місця, пошлемо. Бажемо гарних успіхів у наші.

Вп. Михась Зошак: Широ дякуємо. Ваша передплата заплачена по кінці березня (марта) р. Привіт.

Вп. Олекса Галуцак, Монтевідео: Опис подарюки ми одержали, але він дуже довгий; дема з нього пошлемо в „Діт“. Напишіть нам про життя України в в Уругвай, радо пошлемо. Поздоровлення і привіт.

Вп. Олекса Гринько: Ми помістили б з потками, але буде біла пам'я. „Пастушків“ використаємо. Гаррад.

Вп. Михайло Вайнович Межи: 1 число з календарем Р. Ш. вислано на Вашу адресу, що з ним сталося — не вгадаємо. Календар Вам вислаємо, але 1 число вже вичерпане. Привіт.

Вп. Роман Дзямба, Квятонь: Дня 4. Січні ч. р. одержали ми 12 зл. за „Зол. Колос“ і велику подякували Администрацію Зол. Колоса, щоб Вам вислали бажаний календарі.

Лемківське дзеркало

Послухайте чесні люди історію таку, що аж мило; навіть у трапезі, або спі нікому таке ся не сніло.

Недалекоо Вінаміру — такі у країні Лемки: царство звірів. Найстарший — наже лев і король — щось дед недухаке; лежить у бамбетлі — аракчол поливає. Час-до-часу з ложа стане — послукає славеті — без розбору на підхамлі тише впрок смерті.

Лис з бомбушкою лем хвостом змитає, бо вже з'оньх силдє — вже одного має.

А табакка з рогу носом тець, до підпису вироку несе.

Лис пак голюк заміняє, на поплну кривим оком підгадає. — Царський указ вже з підписком. — На, маєш! — борсук заедєра з лисом.

— Я тут перший і аєфа маллу підглянув — ти лиш свою табакку поминаю.

— Паше брале — каже борсук — та што з того, як я не останій з роду мого? Чо де буде се кусати, коли ми ся тут — браце — зойшли другий з торбами пускати. — Лисє, ноно шій торбину, може самому придєстєся на лиху годину, аао! Лис злюченєць й обманєць. У нього на душі нема нічого святого.

— По що дурно тратити слова? Не тямшй вовка Неситого — яка його була горда мова? Той, що у гніздечку тувить малу Фруазу — Лисє — ноно — подьже ближє! На, табакки! Я ти розоплив про Бурмилоє посольство: Гордо йшов ведмєди Бурмило; шов горами, лєсами, до лєсами ярами.

— Гей! бо тут пот шпритєтайку. Ів Богу! трудно пашати парубка, чи дівку не богу. Червєна краватка, накант сподні, задуу латка; дівка в сукні, декольєт, мєшть, світ сн перєвернув вже дорєштє.

Лис і морт землиці подляни аж на дєсятє частєй, дїтєй у школу не посєляєть — хто буде пасти?!

У неалю зарєз зрана до пізноночі денєтатур і „Сєя, ой дана, дана“.

Доєя мому горшком в чолю: Трєста тобаї баб! навіть волосєя не зєкрутшш охаб!

Парубка баєрицє, пляшина в кишєві, у голові сєчка, за те „дєлворєт“ у жємєтє.

Ой, лєсику пошто ми ту пришли з чужим музикантом?

Скоро вилєєзє з мїха шєкє; ще про другий звїрїв — тек напише Кум Гаврило.

— 0 —

Уживайте лише
знаменитої щорічї „ЛУНА“,
здорової підмінки кави „ПРАЖИЇ“,
і солодого кави „ЛУНА“, виробів
Української Кооп. фабрики
„СУСПІЛЬНИЙ ПРОМИСЛ“
Львів XV, вул. Церковна 2.

ГОСПОДАРСЬКІ ПОРАДИ.

По Рїзди то кожний щадить пашу, бо не знати, як довго пстриває зима. Дає худобі щонебуває, коби лишє чулаєс ситюю. А што в кожнім господарствї є полова, то домишуть її до корму, щоби мовляв, не марнувалася. Безперечю, можна давати полову лишє снвини, а корови хорують від неї на „забиття“. Паша стане тоді в тельбушї на камїнї, а худобина перєстає жувати. Вуха в неї зимні, сама горбитєся і „перєбирає“ ногами. На таке найлїше не дати коровї їсти зо 2 дї і зарєз заяти 2—3 кєлишкїв силньї горькїви.

Алькоголь розгріває худобин, жодулок і побуджує до лїпшого травлєня.

Сільські чародїї пускають в той час худобі кров, проколюючи шидом шкїру на хребтї. Це велике варварство, яке хорїй худобї не то, що не поможє, але зашкодїть. Таких лїкарїв-добродїїв треба зі стайї проганяти і порадити, щоби нїей спосіб лїкуваннє випробували парше на своїй задній частї тїлє.

Коди корова неспокїйна при доєнні — найкращє положить їй на хребтє велику пахату (зложєну кїлька разїв) намочєну в зимній водї. Коровє зарєз успокоїть ся і дастьє доїти. Путання неспокїйної корови, або биття нїчо не поможє. Воно ще бїльше корову роздрєзнує.

— 0 —

ЛЮБОВ ДО БАТЬКІВЩИНИ
У ЛАСТІВКИ.

Вжє від давня вчєні ствєрали, що у птїць дуже силньо розвинєна любов до землї, де вони стали жити. Птїця вивєзєна навіть дуже далеко, намагаєтьєся вернутєся до землї, де находитєся її гніздо. Спєциєбїсть птахїв орієнтуватися у просторї та вертєтєся до гнізда це одна із тайн науки, досї невьяєєнієних. Перєд кїлькама роками перєведєли досвід з ластївками: перєконалиєс, що вони вивєзєні і вичєруєні на невїдомому їм терєні верталиєс до гнізда з вїдалї 120 км. В їнїшїм випадку перєдалиєс вони шукаючи рїдногє гнізда повєрх 700 км. Ствєрджєно, що ластївки можуть перєлєтати дєвно 400 км. та що нелогода прилїжемо їх лєт. З виконанїх досвідїв ствєрджєно також, що птїць не орієнтуєтьєся у просторї при помоч зору, але що кермуєтьєся вони кїмсь таємнїм, досї невьяєєнім їстиньком.